

Universitatea «Alexandru Ioan Cuza», Iași
Centrul de Studii Biblico-Filologice «Monumenta linguae Dacoromanorum»
Institutul de Filologie Română «A. Philippide», Iași
Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
«EXPLORĂRI ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ
ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ»
Ediția a III-a

PROGRAM

Iași, 30 mai - 1 iunie 2013

Joi, 30 mai 2013
Orele 10.00-14.00

Deschiderea lucrărilor simpozionului

Aula «Mihai Eminescu», Universitatea «Alexandru Ioan Cuza»

10.00-10.30 Alocuțiuni

Prof. dr. Vasile IȘAN, Rector al Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași
Prof. dr. Dumitru LUCA, Prorector pentru programe de cercetare științifică și transfer de cunoștințe al Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași
Prof. dr. acad. Bogdan C. SIMIONESCU, Președinte al Filialei din Iași a Academiei Române
Prof. dr. Codrin Liviu CUȚITARU, Decan al Facultății de Litere, Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași
Prof. dr. Eugen MUNTEANU, Director al Institutului de Filologie Română «A. Philippide» din Iași

10.30-12.00 Lansarea volumelor: *Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688. Pars X₂: Iob și Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688. Pars XXII: Iosephus ad Machabaeos*, apărute la Editura Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași, 2012. Autorii: Mioara DRAGOMIR, Ana-Maria GÎNSAC, Elsa LÜDER, Maria MORUZ, Adrian MURARU, Eugen MUNTEANU, Lucia-Gabriela MUNTEANU, Dionisie PÎRVULOIU, Sabina ROTENȘTEIN, Mădălina UNGUREANU, Vlad Sebastian PATRAȘ

Prezintă: prof. dr. Rodica ZAFIU (Universitatea din București), prof. dr. pr. Gheorghe POPA (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), prof. dr. Andrei HOIȘIE, Director al Editurii Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași

Moderator: prof. dr. Eugen MUNTEANU, Director al proiectului «*Monumenta linguae Dacoromanorum. Biblia 1688*»

12.00-12.30 Pauză de cafea

Comunicări în plen

12.30-13.20 Prof. dr. Wim FRANÇOIS (University of Leuven), *The Council of Trent and Vernacular Bible Reading in the Early Modern Catholic Church*

13.20-14.00 Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Despre utilitatea studiilor biblico-filologice*

14.00-15.00 Pauză de masă

Joi, 30 mai 2013
Orele 15.00-19.00

Filologie biblică
Sala III.12

Moderator: prof. dr. Rodica ZAFIU
Secretar: dr. Iosif CAMARĂ

- 15.00-15.30** Lect. dr. Maria ALDEA, dr. Vasilica Eugenia CRISTEA, asist. dr. Daniel Corneliu LEUCUȚA, dr. Adrian Aurel PODARU, drd. Lilla Marta VREMIR (Universitatea «Babeș-Bolyai» din Cluj-Napoca, Institutul de Lingvistică și Istorie literară «Sextil Pușcariu» din Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie «Iuliu Hațieganu» din Cluj-Napoca, Biblioteca Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca), *Termeni religioși în «Lexiconul de la Buda» (1825)*
- 15.30-16.00** Dr. Mihaela MARIN (Institutul de Lingvistică «Iorgu Iordan – Al. Rosetti», București), *Termeni românești de substrat utilizați în traducerea textelor biblice*
- 16.00-16.30** Dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Tipuri de glose în Biblia de la Blaj (1795)*
- 16.30-17.00** Drd. Lucian CARP (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Fundamentarea biblică a terminologiei trinitare la Părinții greci ai Bisericii în veacul al IV-lea*

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Dr. Iosif CAMARĂ (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Istoria unui pasaj dificil din rugăciunea Tatăl nostru în limba română: «Pâinea noastră cea spre ființă»*
- 18.00-18.30** Drd. Silvia CHIOSEA (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Aspecte ale calculului lexical în epistola și panegiricul greco-român adresate lui Constantin Brâncoveanu (Ms. B.A.R. 766)*
- 18.30-19.00** Dr. Mădălina UNGUREANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Apariții recente în seria «Monumenta linguae Dacoromanorum – Biblia 1688». Probleme lexicale*

Joi, 30 mai 2013
Orele 15.00-19.30

**Nicolae Milescu Spătarul, autor al primei versiuni a
Septuagintei în limba română**
Sala III.11

Moderator: prof. dr. Eugen MUNTEANU
Secretar: dr. Mădălina UNGUREANU

- 15.00-15.45** Prof. dr. Zamfira MIHAIL (Institutul de Studii Sud-Est Europene din București), *Perioada «textelor religioase» din activitatea lui Nicolae Milescu*
- 15.45-16.30** Dr. Lucia-Gabriela MUNTEANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Probleme de sintaxă a frazei în versiunea «Milescu» a Vechiului Testament (Ms. 45)*
- 16.30-17.00** Dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română «A. Philippide» din Iași), *Nicolae Milescu Spătarul și traducerea Bibliei – câteva aspecte*

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Dr. Daniela DUMBRAVĂ (Institutul de Istorie a Religiilor – Academia Română, București), *Traducere literală vs traducere confesională. Notă despre introducerea LXX tradusă în limba română de Nicolae Milescu (Ms. 45)*
- 18.00-18.30** Conf. dr. Claudiu COTAN (Universitatea «Ovidius» din Constanța), *Nicolae Milescu Spătarul – traducător al Bibliei în limba română. Prima versiune românească a Vechiului Testament în context european*
- 18.30-19.00** Dr. Sabina ROTENȘTEIN (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Probleme de morfo-sintaxă în Cartea biblică a profetului Ieremia (Ms. 45)*
- 19.00-19.30** Dr. Ana-Maria GÎNSAC (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Despre adaptarea grafică și morfologică a numelor proprii în prima traducere a Septuagintei în limba română (Ms. 45)*

*

**19.30 Cocktail – Universitate, corpul A
«Librăria-Cafenea TAFRALI»**

Vineri, 31 mai 2013

Orele 9.00-13.30

Hermeneutică biblică. Istoria receptării textelor sacre

Sala «G. Ivănescu»

Moderator: prof. dr. Wim FRANÇOIS

Secretar: dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU

9.00-9.30 Dr. mag. phil. Ina ARAPI (University of Vienna), *Despre istoria traducerilor biblice în limba albaneză*

9.30-10.00 Drd. Els AGTEN (University of Leuven), *Antoine Arnauld, the French Jansenist milieu and the Promotion of Vernacular Bible Reading*

10.00-10.30 Lect. dr. Alexandru MIHĂILĂ (University of Bucharest), *Some Exegetical Aspects of the Old Testament Lections in the Orthodox Church*

10.30-11.00 Lect. dr. Emanuel CONȚAC (Theological Pentecostal Institute, Bucharest), *Unsolved issues concerning the 1648 (Bálggrad) New Testament. Is a scholarly consensus possible?*

11.00-11.30 Pauză de cafea

Problematica traductologică

Sala «G. Ivănescu»

11.30-12.00 Prof. dr. Fearghus ó FEARGHAIL (Mater Dei Institute of Dublin), *The first Irish translation of the Old Testament (1634-85)*

12.00-12.30 Conf. dr. Wilhelm TAUWINKL (Universitatea din București), *Utilitatea opțiunilor de traducere specifice Vulgatei pentru clarificarea semnificației unor pasaje biblice*

12.30-13.00 Prof. dr. Michael FIEGER (Theologische Hochschule – Chur), *Heiligkeit und Beauftragung in Jesaja 6. Der Masoretische Text und die Vulgata, Editio quinta (2007) im Vergleich*

13.00-13.30 Lect. dr. Valeriu GHERGHEL (University «Alexandru Ioan Cuza» of Iași), *The temptation and the danger of a literalist reading: Origen and Matthew, 19:12*

Vineri, 31 mai 2013

Orele 15.00-19.00

Problematica traductologică și hermeneutică biblică

Sala «G. Ivănescu»

Moderator: conf. dr. Wilhelm TAUWINKL

Secretar: dr. Sabina ROTENȘTEIN

15.00-15.30 Dr. Vasile Romulus GANEA (Institutul Teologic Penticostal din București), *Versiunea septuagintală a cărții Estera – o actualizare a mesajului teologic al textului ebraic în contextul diasporei alexandrine*

15.30-16.00 Drd. Teodor BRAȘOVEANU (University of Leuven), *1 Cor 1:24 and its Challenge for the Translator*

16.00-16.30 Conf. dr. Felicia DUMAS (Université «Alexandru Ioan Cuza» de Iași), *Fonctions argumentatives des références bibliques et patristiques dans les textes de théologie orthodoxe*

16.30-17.00 Prof. dr. Ștefan MUNTEANU (Institut de Théologie Orthodoxe Saint-Serge, Paris), *Les «écarts» rédactionnels entre le Texte Massorétique et la Septante et leur intérêt pour le canon chrétien de la Bible*

17.00-17.30 Pauză de cafea

17.30-18.00 Dr. Ciprian-Flavius TERINTE (Institutul Teologic Penticostal din București), *Probleme de traducere a unor texte din Epistola Sfântului Apostol Pavel către Coloseni, reflectate în tradiția biblică românească*

18.00-18.30 Dr. Costel GHICA (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Filosofia și traseismul religios la Saul din Tars*

18.30-19.00 Dr. Iosif TAMAȘ (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Canonul, liantul unității între Scriptură și teologie*

Vineri, 31 mai 2013

Orele 9.00-13.00

Hermeneutică biblică. Istoria receptării textelor sacre

Sala III.12

Moderator: prof. dr. Ioana COSTA

Secretar: dr. Ana-Maria GÎNSAC

- 9.00-9.30** Prof. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București), *In Ezechielem: perspectiva patristică*
- 9.30-10.00** Dr. Dragoș ȘTEFANICĂ (Institutul Teologic Penticostal din București), *Reflectarea Bibliei de la București în Didabiile lui Antim Ivireanul*
- 10.00-10.30** Dr. Sorin ZAHIU (Universitatea Națională și Capodistiană din Atena), *Luca 17:20-1, recurs hermeneutic*
- 10.30-11.00** Asist. dr. Paul Cezar HÂRLĂOANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Provocări în Cartea profetului Iona*

11.00-11.30 Pauză de cafea

- 11.30-12.00** Dr. Alina TIMOFTE (Universitatea din Konstanz), *Dezordinea rugăciunii. Despre receptarea productivă a rugăciunii «Tatăl nostru» în literatura și arta europeană (post-)seculară*
- 12.00-12.30** Dr. Cosmin Daniel PRICOP (Universitatea din București), *Actualizarea – însușirea hermeneutică fundamentală a tradiției interpretative scripturistice a Părinților Bisericii. Studiu de caz: Marcu 9:2-9*
- 12.30-13.00** Conf. dr. Silviu LUPAȘCU (Universitatea Dunărea de Jos din Galați), *Un comentariu despre Facerea 17:20 (Partea a II-a). Rescrierea codului cromatic care exprimă istoria politică de la începutul dinastiei Abbasiților în Apocalipsa după Bahārā*

Vineri, 31 mai 2013

Orele 15.00-20.00

Hermeneutică biblică

Sala III.12

Moderator: prof. dr. Gheorghe COLȚUN

Secretar: drd. Silvia CHIOSEA

- 15.00-15.30** Prof. dr. Gheorghe COLȚUN (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), *Motive biblice în poezia blagiană*
- 15.30-16.00** Lect. dr. Emanuela ILIE (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Sacrul și recuzita fantastică*
- 16.00-16.30** Drd. Adriana ȚEPEȘ RUSU (Universitatea «Ștefan cel Mare» din Suceava), *Eugen Negrici și scrisul religios. Câteva aspecte*
- 16.30-17.00** Lect. dr. Maria-Luiza DUMITRU OANCEA (Universitatea din București), *Cântarea Cântărilor și registrul metaforic*

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Lect. dr. Lucian Vasile BÂGIU (Universitatea Carolină din Praga), *Poezia Vechiului Testament în diortosirea I.P.S. Bartolomeu Anania*
- 18.00-18.30** Conf. dr. Ana GHILAȘ (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), *Povestirea pascală ca specie literară*
- 18.30-19.00** Dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română «A. Philippide» din Iași), *Romanul Agonia, de Ion Gheție: cum dispare o lume fără Dumnezeu*
- 19.00-19.30** Asist. drd. Eusebiu BORCA (Centrul Universitar Nord din Baia Mare), *Personalitatea controversată a lui Balaam reflectată în cartea Numerilor și în literatura iudaică, patristică și contemporană*
- 19.30-20.00** Dr. Francisca Simona KOBIELSKI (Universitatea din București), *Fundamentele cristologice ale moralei creștine*

Sâmbătă, 1 iunie 2013
Orele 09.00-13.00

Filologie biblică
Sala III.12

Moderator: prof. dr. Eugen MUNTEANU
Secretar: lect. dr. Emanuel CONȚAC

09.00-09.30 Dr. Anuța-Rodica ARDELEAN (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Câmpul lexico-semantic al numelor de plante din tradiția biblică românească. Analiză semică*

09.30-10.00 Drd. Aura MOCANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Ion Gheție despre Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*

10.00-10.30 Dr. Elena Cristina POPA (Școala «Petru Poni» din Iași), *Un document de consolidare a limbii române literare – Biblia de la București (1688)*

10.30-11.00 Dr. Cristina-Mariana CĂRĂBUȘ (Institutul de Filologie Română «A. Philippide» din Iași), *Zoonimia biblică românească. Microcâmpul denumirilor pentru animale sălbatice*

11.00-11.30 Pauză de cafea

11.30-13.00 Închiderea lucrărilor Simpozionului
Sala III.12

Adunarea Generală a Asociației de Filologie și Hermeneutică Biblică din România

Comitetul științific

Prof. univ. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași, președinte)

Conf. dr. Wilhelm TAUWINKL (Institutul Teologic Romano-Catolic din București)

Prof. univ. dr. Gheorghe CHIVU (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Rodica ZAFIU (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Mihai MORARU (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Mihaela PARASCHIV (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași)

Cercet. șt. I dr. Gabriela HAJA (Institutul de Filologie Română «A. Philippide» din Iași)

Comitetul de organizare

Dr. Iosif CAMARĂ, asistent de cercetare

Dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU, cercetător șt.

Dr. Mioara DRAGOMIR, cercetător șt. III

Dr. Ana-Maria GÎNSAC, cercetător șt.

Dr. Maria MORUZ, cercetător șt.

Dr. Sabina ROTENȘTEIN, cercetător șt.

Dr. Mădălina UNGUREANU, cercetător șt.

E-mail: simpozionmld2013@gmail.com